

Семінар-практикум для педагогічних працівників
«Визначення рівня мовної культури педагога»

План

1. Вступне слово – «Етикет мовлення педагога» (педагоги ознайомлюються з теоретичним матеріалом заздалегідь, як у письмовому вигляді, так і переглянувши презентацію).
2. Визначення рівня мовної культури – виконання практичних вправ
3. Надання рекомендацій щодо підвищення культури мовлення.

До семінару-практикуму – подаються випереджуючі завдання для виконання

Виконайте, будь ласка, наступні завдання ПИСЬМОВО або надішліть в особисті повідомлення методисту

1. Поставте імена та по батькові в кличному відмінку (для звертання).

Антон Юрійович	
Світлана Олександрівна	
Сергій Валерійович	
Наталія Іллівна	
Людмила Назарівна	

2. Знайдіть українські відповідники до слів іншомовного походження (звертайтеся до словників та допомоги Google **тільки у крайньому випадку**).

домінувати	
авторитет	
екстремий	
ідентичний	
інцидент	
фон	

3. Поясніть значення слів та складіть з ними речення чи словосполучення (по можливості – без словників та Google).

дякуючи, завдяки	
область, галузь	
збірка, збірник, зібрання	
Лікувати – лічити	
місто – місце	
авторитетний – авторитарний	
тактовний – тактичний	
адрес – адреса	
адресант – адресант	

4. виправте помилки в словосполученнях.

прийняти участь	
прийняти заходи	
проводити боротьбу	
у самий найближчий час	
згідно наказу	
півтора кілограмів	
самий досвідчений педагог	
два салата	
смачні блюда	
нові салфетки	

Безпосередньо під час семінару-практикуму учасники виконують завдання. Після виконання завдання на екрані висвічується правильний варіант тексту, а учасники рахують, скільки помилок виправлено.

«Ситуативне завдання» (до 10 хв.)

Уявіть себе в ролі вчителя. Виправте помилки, які, на вашу думку, допущені у тексті. (кожен педагог має роздруковані тексти для перевірки)

Налисники це різновид мленців характерних для української кухні. Їх особливість в тому що мленці налисники не просто смажать на сковорідці і заповнюють начинкою але і запікають у печі. Звичайно ні хто не може похвалитися такою розкішю на сучасній міській кухні але замість печі можна використовувати духовку і керамічні горщики. Мленці укладені в горщики з вершковим маслом після запікання набувають особливий аромат топлиного масла і чудову м'якість. Традиційна начинка для налисників сир гребі або м'ясо. Але для масляниці можна придумати щось більш св'яткове тому я вирішила урізноманітнити налисники з сиром додавши в начинку банан. Таке здавалося б просте додавання абсолютно перетворює звичне блюдо. Смажать налисники зазвичай на сковороді і при подачі на стіл присмачують сметаною маслом або різними джемами. У кулінарній книгах рецепт налисників на молокі завжди відносять до розділу «українська кухня» як наприклад вареники або галушки. Однак цей факт неважає цим млинців бути бажаним гостем всюди від сибіру до абхазії.

Виконайте переклад стійких виразів – (до 5 хв.)

без ущерб	
вводить в убыток	
вовлечь в работу	
в целях предотвращения	
из-за неосторожности	
быть на всё способным	
по непригодности	

учитель по специальности	
педагог по призванию	

Відредагуйте подані словосполучення, 2-3 з них введіть у речення. (до 7 хв.)

Інженер по покликанню - _____,
 контрольна по хімії - _____,
 по проханню студентів - _____,
 заходи по виховній роботі - _____,
 відпустка по хворобі - _____,
 запізнення по причині - _____,
 купівля трактору - _____,
 засіяння поля - _____,
 виорю трактором - _____,
 прихід жнива - _____,
 сівба у полі - _____.

**Вправи для розвитку логічного мовлення
та на усунення логічних суперечностей**

1. Складання пропозицій (до 5 хв.)

Пропонується об'єднати в одне речення три слова, не пов'язані за змістом. Наприклад: *ніч, весло, фарби*. Треба скласти якомога більше пропозицій, які обов'язково включали би в себе ці три слова (можна міняти відмінок і використовувати додатково інші слова).

2. Знайдіть алогізми та відредагуйте речення:

- Щодня кияни виходять на вулицю. До їх послуг – автобуси, трамваї, авто, таксі. Близько двох мільйонів пасажирів перевозить щодня міський транспорт і метрополітен.
- Редакторів нашого видавництва можна поділити на наукових редакторів, літературних редакторів, а також редакторів зі званням кандидата наук.
- Рукописи поділяються на ті, що потребують доопрацювання, ті, що не потребують його, і ті, що надійшли до видавництва із запізненням.

- Київська область строката щодо якості доріг. Є прекрасні бетонні, асфальтовані покриття. Є бруківки і поліпшені ґрунтові шляхи, а також широкі дво- і навіть трисмугові автостради.

- Реалізуємо гуртом і вроздріб тканини шторні, вовняні, для спецодягу, інші.

- Хочеться побачити Азію, Індію, екзотичні країни.

- Навчально-тренувальна фірма «Український народний сувенір» торгує товарами українських народних промислів: виробами з кераміки, скла, дерева, глини, витворами малярства, гончарства, ткацтва тощо.

3. Усуньте порушення закону суперечності:

- Спортсменка бігла одна в останній парі.

- Нарада обліковців Всеукраїнського перепису населення відкрилася в Жовтневому палаці культури. Її провела Київська міська державна адміністрація.

- Уже розвиднілося. Починають прокидатися після нічної служби прикордонники.

- Незважаючи на те, що студентська рада не працює, ніхто її роботу не контролює.

- І нині, пішовши на заслужений відпочинок, ветеран продовжує працювати на підприємстві.

Вправи для роботи над чистотою мовлення

1. Вправи на редагування.

Тепер підписку (передплату) на газети, журнали можна зробити в любому (будь-якому) поштовому відділенні.

Керівництво нашого підприємства рахує (вважає), що ваша фірма невчасно розраховується за пред'явлені (надані, отримані) послуги.

Другими словами (отже), з таким фінансуванням ми не зможемо як слід кормити (годувати) дітей.

Покорміть (нагодуйте) дітей і вложіть (вкладайте) їх спати.
Поговоримо один на один (сам на сам).

Не мішайте (не заважайте) виступаючому! На тій неділі (наступного тижня) попрацюємо в округах.

Прилад надійний у роботі, єдиний його недостаток (недолік) – непривабливий дизайн.

2. Вправа «Сполучуваність слів»

Завдання 1	Завдання 2	Завдання 3	Завдання 4
А. Настільний Б. Настінний	А. Кваліфікаційний Б. Кваліфікований	А. Абсолютний Б. Абсолютистський	А. Дощовий Б. Дощовитий
1. Теніс 2. Лампа 3. Книга 4. Портрет 5. Підручник 6. Годинник 7. Розпис 8. Словник 9. Записи 10. Полиця	1. Структура 2. Екзамен 3. Спеціаліст 4. Комісія 5. Розряд 6. Консультація 7. Інженер 8. Завдання 9. Випробування 10. Порада	1. Режим 2. Спокій 3. Температура 4. Держава 5. Чемпіон 6. Монархія 7. Безправ'я 8. Право 9. Більшість 10. Прагнення	1. Літо 2. Вода 3. День 4. Місяць 5. Краплини 6. Струмок 7. Хмари 8. Потік 9. Осінь 10. Погода

3. Виправте помилки в рекламі.

- Авіаквитки до любого міста Америки.
- Елегантні та розкішні моделі весільного вбрання з Германії.
- Рослинний сироп швидко полегшує всі види кашелю у дітей та дорослих.
- Підписуйте і читайте! Підписний індекс.
- По питанням реалізації звертатися по телефону.
- Навчання у університетах США.
- Ваші фотографії приймуть участь у розіграші призів.
- Найкращі квартири — по собівартості! (Лише на протязі місяця!).
- Святкування Нового року: Болгарія, Швейцарія, Словакія, Таїланд, Чехія.

Висновок

Вважаємо, що наведені приклади і формули мовного етикету можуть стати основою для подальших серйозних роздумів педагогів над особливостями свого мовлення і комунікативної поведінки, а вивчення досвіду талановитих педагогів буде надихати на роботу над вдосконаленням власних умінь і навичок.